

3. สมรรถนะประจำหน่วย

เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานที่ส่งผลต่อพัฒนาการและวัฒนธรรมของชุมชนตนเองกับชุมชนอื่นที่สนใจ โดยเห็นคุณค่าและตระหนักถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น

4. เนื้อหาสาระ

- ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน
 - ปัจจัยทางภูมิศาสตร์
 - ปัจจัยทางสังคม
- ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีชุมชน
 - ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับภูมิศาสตร์
 - ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและความเชื่อ
 - ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับความเป็นมาทางประวัติศาสตร์
 - ลักษณะสำคัญของวัฒนธรรมประเพณีที่ผสมผสานวัฒนธรรมกับชนชาติต่าง ๆ
- ความเหมือนและความต่างของวัฒนธรรมของชุมชน

5. สมรรถนะย่อย/งาน

- 1) นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนของตนเองผ่านการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ
- 2) ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมสำคัญของชุมชนที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ด้วยความภาคภูมิใจและเห็นถึงคุณค่าที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์

6. โครงสร้างกิจกรรมของหน่วยการเรียนรู้

เรื่อง	สมรรถนะ	กิจกรรมการเรียนรู้	เวลา 2 ชั่วโมง
ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐาน	สมรรถนะย่อย นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนของตนผ่านการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ	กิจกรรมพัฒนาสมรรถนะย่อย เรื่องถิ่นฐานบ้านฉัน	2 ชั่วโมง

7. การวัดและการประเมินผล

เป้าหมาย	รายการประเมิน (จุดประสงค์การเรียนรู้)	การประเมิน			ผู้ประเมิน	เวลาประเมิน
		วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การผ่าน		
สมรรถนะย่อย นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนของตนผ่านการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ	1) สืบค้น รวบรวม และแสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม (S, A) 2) ระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน (K) 3) นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนได้อย่างเหมาะสม (S, A)	- ประเมินใบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะย่อย เรื่องถิ่นฐานบ้านฉัน โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลการทำงานรายบุคคล กิจกรรมพัฒนาสมรรถนะย่อย - สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- ใบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะย่อย เรื่องถิ่นฐานบ้านฉัน - แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล - แบบประเมินสมรรถนะย่อยตามสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	- มีระดับคุณภาพดี (2) ขึ้นไป	- ครู	- ระหว่างการทำกิจกรรม - หลังการทำกิจกรรม

แผนการจัดการเรียนรู้เรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

รายวิชา ประวัติศาสตร์

รหัสวิชา ส13102

ชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้

สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ภาคเรียนที่ 1

ปีการศึกษา 2566

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

ชื่อเรื่อง

ถิ่นฐานบ้านฉัน

โรงเรียนบ้านตะเข้ขานสามัคคีวิทยา

เวลา 2 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การตั้งถิ่นฐานและการดำรงชีวิตของผู้คนแต่ละชุมชนตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันขึ้นอยู่กับปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคม ทำให้แต่ละชุมชนมีลักษณะการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน

2. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มฐ. ส 4.2

เข้าใจพัฒนาการของมนุษยชาติจากอดีตจนถึงปัจจุบันในด้านความสัมพันธ์และการ

เปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์อย่างต่อเนื่อง ตระหนักถึงความสำคัญและสามารถวิเคราะห์

ผลกระทบที่เกิดขึ้น

ส 4.2 ป.3/1

ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน

3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

ตัวชี้วัดที่ 1

ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนะของตนเองด้วยการพูดและการเขียน

พฤติกรรมบ่งชี้

3. เขียนถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจจากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่กำหนดได้

2) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ตัวชี้วัดที่ 2

เรียนรู้ด้วยตนเองและเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

พฤติกรรมบ่งชี้

1. มีทักษะในการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร

3. มีวิธีการในการศึกษาความรู้เพิ่มเติมเพื่อขยายประสบการณ์ไปสู่การเรียนรู้สิ่งใหม่ตามความสนใจ

4. สมรรถนะย่อย

นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนของตนผ่านการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ

5. เนื้อหาสาระ

- ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชน
 - ปัจจัยทางภูมิศาสตร์
 - ปัจจัยทางสังคม

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) สืบค้น รวบรวม และแสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม (S, A)
- 2) ระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชน (K)
- 3) นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชนได้อย่างเหมาะสม (S, A)

7. สื่อและแหล่งการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ประวัติศาสตร์ ป.3 หน่วย 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐานและการพัฒนาการของชุมชน ของ อจท.
- 2) ใบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะย่อย เรื่อง ถิ่นฐานบ้านฉัน
- 3) บัตรภาพ

8. วิธีการดำเนินกิจกรรม Active Learning

(กระบวนการเรียนรู้ : วิธีการทางประวัติศาสตร์ (Historical Method))

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นนำ

1. ครูนำบัตรภาพเกี่ยวกับสถานที่ต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู เช่น
 - ถนน
 - ภูเขา
 - โรงพยาบาล
 - แม่น้ำ
 - สถานีตำรวจ
 - ทะเล

จากนั้นสร้างสถานการณ์ว่า ถ้านักเรียนสามารถสร้างชุมชนในฝันได้ นักเรียนจะเลือกสถานที่ใดให้อยู่ในชุมชนของตน โดยเลือกได้ 4 สถานที่พร้อมให้เหตุผล

2. เมื่อเลือกได้แล้ว ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกัน

ขั้นสอน

กำหนดหัวเรื่องที่จะศึกษา

1. ครูตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันคิด ได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็น เช่น
 - เพราะเหตุใดคนไทยสมัยก่อนจึงเลือกสร้างบ้านเรือนอยู่ใกล้แหล่งน้ำ
 - ทำไมการดำเนินชีวิตของผู้คนในแต่ละชุมชนถึงแตกต่างกัน
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่าสภาพทางภูมิศาสตร์และสภาพสังคมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานของคนในชุมชน
3. เมื่อนักเรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานแล้ว ครูแจกใบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะย่อย เรื่อง ถิ่นฐานบ้านฉัน โดยให้นักเรียนระบุชื่อชุมชนพร้อมติดภาพถ่ายของชุมชนของนักเรียนลงในใบกิจกรรมข้อ 1.

รวบรวมหลักฐาน

4. นักเรียนศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชนตนเอง โดยสืบค้นและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่หลากหลาย เช่น สอบถามจากพ่อแม่และคนในชุมชน ภาพถ่าย หรือจากเว็บไซต์ของหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชน

ชั่วโมงที่ 2

ประเมินคุณค่าของหลักฐาน

5. นักเรียนนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาประเมินความน่าเชื่อถือ โดยพิจารณาจากแหล่งที่มาของข้อมูล หรือบุคคลที่อ้างอิง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แน่ชัด

วิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดหมวดหมู่ข้อมูล

6. นักเรียนนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมและประเมินค่าแล้ว มาวิเคราะห์ถึงปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนตนเอง โดยบันทึกลงในใบกิจกรรมข้อ 2.

เรียบเรียงหรือการนำเสนอ

7. นักเรียนออกมานำเสนอผลการศึกษานำชั้นเรียน พร้อมบอกเล่าความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อชุมชน

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน

ขั้นประเมิน

ครูประเมินผลหลังการทำกิจกรรมการเรียนรู้จากการสังเกตการตอบคำถาม พฤติกรรมการทำงาน ประเมิน

ใบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะย่อย และการนำเสนอผลงาน

9. การวัดและการประเมินผล

เป้าหมาย	รายการประเมิน (จุดประสงค์การเรียนรู้)	การประเมิน			ผู้ประเมิน	เวลาประเมิน
		วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การผ่าน		
สมรรถนะย่อย นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนของตนเองผ่านการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ	1) สืบค้น รวบรวม และแสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานด้วยวิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม (S, A) 2) ระบุปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน (K) 3) นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและ	- ประเมินใบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะย่อย เรื่องถิ่นฐานบ้านฉัน โดยใช้เกณฑ์การประเมินผลการทำงานกิจกรรมพัฒนา	- ใบกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะย่อย เรื่องถิ่นฐานบ้านฉัน	- มีระดับคุณภาพดี (2) ขึ้นไป	- ครู	- หลังการทำกิจกรรม

เป้าหมาย	รายการประเมิน (จุดประสงค์การเรียนรู้)	การประเมิน			ผู้ประเมิน	เวลาประเมิน
		วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การผ่าน		
	พัฒนาการของชุมชนได้อย่างเหมาะสม (S, A)	สมรรถนะย่อย - สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล	- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล - แบบประเมินสมรรถนะย่อยตามสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน			

คำชี้แจง : ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งถิ่นฐานของชุมชนตนเอง โดยปฏิบัติกิจกรรม
ดังนี้

1. ระบุชื่อชุมชนของนักเรียนพร้อมวาดภาพประกอบ

ชุมชนของฉัน คือ.....

(วาดภาพชุมชน)

2. จากภาพของชุมชนในข้อ 1. ให้นักเรียนวิเคราะห์ถึงปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน พร้อมบอกวิธีการที่ใช้ในการศึกษา

ปัจจัยทางภูมิศาสตร์

.....

.....

.....

วิธีที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล

.....

.....

.....

ปัจจัยทางสังคม

.....

.....

.....

วิธีที่ใช้ในการค้นหาข้อมูล

.....

.....

.....

นักเรียนออกมานำเสนอผลการศึกษาหน้าชั้นเรียน แล้วบอกเล่าความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อชุมชนด้วยนะคะ

แบบประเมินสมรรถนะย่อยตามสมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน

ตารางบันทึกระดับคุณภาพในการทำกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะย่อย

คำชี้แจง : ใส่ตัวเลขลงในช่องระดับคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด

ดีเยี่ยม 3

ดี 2

พอใช้ 1 1

ปรับปรุง 0

รายการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ
สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 พฤติกรรมบ่งชี้ 3.	
สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 พฤติกรรมบ่งชี้ 1.	
สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 พฤติกรรมบ่งชี้ 3.	

หมายเหตุ : หากนักเรียนมีระดับคุณภาพไม่ถึงระดับดี (2) ในแต่ละสมรรถนะสำคัญ ครูควรพัฒนานักเรียนให้ถึงเกณฑ์ เพื่อให้ นักเรียนมีความพร้อมก่อนทำกิจกรรมต่อไป

เกณฑ์การประเมินผลการทำกิจกรรมพัฒนาสมรรถนะย่อย

รายการตัวชี้วัด	รายการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ			
		ดีเยี่ยม (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ปรับปรุง (0 คะแนน)
ส 4.2 ป.3/1 ระบุปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชน	สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร ตัวชี้วัดที่ 1 ใช้ภาษาถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนคติของตนเอง ด้วยการพูดและการเขียน	เขียนวิเคราะห์ถึงปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนตนเองได้ <u>อย่างถูกต้องครบถ้วน</u> สอดคล้องกับ <u>ภาพถ่ายของชุมชน</u>	เขียนวิเคราะห์ถึงปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนตนเองได้ <u>อย่างถูกต้องครบถ้วนแต่อาจไม่</u> สอดคล้องกับ <u>ภาพถ่ายของชุมชน</u>	เขียนวิเคราะห์ถึงปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนตนเองได้ <u>แต่ไม่ครบถ้วนและไม่สอดคล้อง</u> กับ <u>ภาพถ่ายของชุมชน</u>	เขียนวิเคราะห์ถึงปัจจัยทางภูมิศาสตร์และปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลต่อการตั้งถิ่นฐานและพัฒนาการของชุมชนตนเอง <u>ไม่ได้</u>

รายการตัวชี้วัด	รายการประเมิน สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน	ระดับคุณภาพ			
		ดีเยี่ยม (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ปรับปรุง (0 คะแนน)
	พฤติกรรมบ่งชี้ 3.เขียนถ่ายทอด ความรู้ความเข้าใจ จากสารที่อ่าน ฟัง หรือดูตามที่ กำหนดได้				
	สมรรถนะที่ 4 ความสามารถ ในการใช้ทักษะ ชีวิต ตัวชี้วัดที่ 2 เรียนรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้อย่าง ต่อเนื่อง พฤติกรรมบ่งชี้ 1.มีทักษะในการ แสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร	สืบค้นความรู้ ข้อมูล จากแหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับปัจจัยทาง ภูมิศาสตร์และ ปัจจัยทางสังคมที่ ส่งผลต่อการตั้ง ถิ่นฐานและ พัฒนาการของ ชุมชน <u>3</u> รายการ	สืบค้นความรู้ ข้อมูล จากแหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับปัจจัยทาง ภูมิศาสตร์และ ปัจจัยทางสังคมที่ ส่งผลต่อการตั้ง ถิ่นฐานและ พัฒนาการของ ชุมชน <u>2</u> รายการ	สืบค้นความรู้ ข้อมูล จากแหล่ง เรียนรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับปัจจัยทาง ภูมิศาสตร์และ ปัจจัยทางสังคมที่ ส่งผลต่อการตั้ง ถิ่นฐานและ พัฒนาการของ ชุมชน <u>1</u> รายการ	คัดลอกผลงานของ ผู้อื่นหรือ <u>ไม่มี</u> <u>ข้อมูลการ</u> <u>สืบค้นข้อมูล</u> จากแหล่งเรียนรู้
	พฤติกรรมบ่งชี้ 3.มีวิธีการใน การศึกษา ความรู้เพิ่มเติม เพื่อขยาย ประสบการณ์ไปสู่ การเรียนรู้สิ่งใหม่ ตาม ความสนใจ	สืบค้นความรู้ ข้อมูลเพิ่มเติมจาก การเรียนรู้ในบท เรียน ในประเด็นที่ สนใจด้วยวิธีการที่ หลากหลาย และ <u>นำเสนอผลการ</u> สืบค้นเป็นองค์ <u>ความรู้เพิ่มเติม</u> <u>จากบทเรียนด้วย</u> <u>ความมั่นใจ</u>	สืบค้นความรู้ ข้อมูลเพิ่มเติมจาก การเรียนรู้ในบท เรียน ในประเด็นที่ สนใจด้วยวิธีการที่ หลากหลาย และ <u>นำเสนอผลการ</u> สืบค้นเป็นองค์ <u>ความรู้เพิ่มเติม</u> <u>จากบทเรียน</u>	สืบค้นความรู้ ข้อมูลเพิ่มเติมจาก การเรียนรู้ในบท เรียนโดยการ <u>สอบถามครูหรือ</u> <u>ผู้รู้เพื่อให้ได้</u> <u>คำตอบโดยเร็ว</u>	<u>ไม่ปรากฏ</u> <u>พฤติกรรมที่</u> <u>แสดงถึงความ</u> <u>ต้องการในการ</u> <u>เรียนรู้เพิ่มเติม</u>

